

Istungidokument

B9-0220/2024

17.4.2024

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 111 lõikele 3

komisjoni 12. märtsi 2024. aasta delegeeritud määruse kohta, millega muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2022/126, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/2115 seoses eeskirjadega, milles käsitletakse maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise (HPK) 1. standardi kohast suhtarvu (C(2024)01488 – 2024/2663(DEA))

Martin Häusling, Benoît Biteau, Lydie Massard

fraktsiooni Verts/ALE nimel

Manon Aubry, Anja Hazekamp, Leila Chaibi, Marina Measure, Younous Omarjee

fraktsiooni The Left nimel

Christophe Clergeau, Marc Angel, Maria Arena, Theresa Bielowski, Delara Burkhardt, Pascal Durand, Matthias Ecke, Raphaël Glucksmann, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Aurore Lalucq, Pierre Larrouturou, Karsten Lucke, Nora Mebarek, Jozef Mihál, Maria Noichl, René Repasi, Andreas Schieder, Günther Sidl, Tiemo Wölken

Euroopa Parlamendi resolutsioon komisjoni 12. märtsi 2024. aasta delegeeritud määruse kohta, millega muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2022/126, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/2115 seoses eeskirjadega, milles käsitletakse maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise (HPK) 1. standardi kohast suhtarvu (C(2024)01488 – 2024/2663(DEA))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni delegeeritud määrust (C(2024)01488),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 290,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrust (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013¹, eriti selle artikli 13 lõiget 3 ja artikli 152 lõiget 6,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrust (EL) 2018/841, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 111 lõiget 3,
- A. arvestades, et 12. märtsil 2024 vastu võetud delegeeritud määrus edastati Euroopa Parlamendi põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni liikmetele 14. märtsil 2024, mil teatati, et hääletus varajase vastuväidete esitamise loobumise üle toimub 19. märtsil 2024, lühendades tavapärasest kahekuulist ajavahemikku, mille jooksul keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon võib vastuväiteid esitada, ühe nädalani, kuigi ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) keskkonnanõuetele vastavus on kahe komisjoni jagatud pädevus ja püsirohumaade säilitamine on liidu kliimapolitiitika oluline küsimus;
- B. arvestades, et delegeeritud õigusakti eesmärk on selgitada määruse kohaldamist ning see ei tohiks olla vastuolus alusakti poliitilise suunitlusega ega muuta kehtivaid delegeeritud õigusakte eesmärkidest kõrvalekalduval viisil;
- C. arvestades, et määruse 2021/2115 artiklites 5 ja 6 esitatud ÜPP eesmärgid hõlmavad eelkõige järgmisi eesmärke: põllumajandusettevõtte elujõulisust tagava sissetuleku ja põllumajandussektori vastupanuvõime toetamine kogu liidus, et suurendada pikaajalist toiduga kindlustatust ja põllumajanduse mitmekesisust (artikli 6 lõike 1 punkt a); kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine, sealhulgas kasvuhoonegaaside

¹ ELT L 435, 6.12.2021, lk 1.

heitkoguste vähendamine ja süsiniku sidumise võimendamine (artikli 6 lõike 1 punkt d); kestliku arengu ja loodusvarade tõhusa majandamise edendamine (artikli 6 lõike 1 punkt e) ning elurikkuse vähenemise peatamine ja ümberpööramine, elupaikade ja maastike säilitamine (artikli 6 lõike 1 punkt f);

- D. arvestades, et delegeeritud määruse põhjendustes mainitakse mitmes liikmesriigis toimunud turu ümberkorraldamisest tingitud karja suuruse vähendamiseiga seotud struktuurimuutust, samas kui komisjon ei viinud läbi mõjuhinnangut selle kvantifitseerimiseks ega põhjendamiseks, mistõttu ei hinnatud ka vabakaubanduslepingute tagajärgi ega ÜPP riiklike strateegiakavade puudusi ekstensiivsete loomakasvatustevõtete probleemide lahendamisel; arvestades, et kaalutud ei ole alternatiivseid lähenemisviise, nagu tootmiskohustusega seotud otsetoetuste optimeerimist või looduslikust eripärast tingitud piirangutega aladele toetuste andmise käsitlemist;
- E. arvestades, et Eurostati hiljutisest aruandest² nähtub, et ELi kariloomade arvu märkimisväärne vähenemine on peamiselt tingitud sealihatootmise olulisest vähenemisest; arvestades, et kui võtta siiski arvesse ainult mäletsejalisi, kes saavad toituda karjamaadel, moonutab järsk langus mõnes ebatüüpilisemas liikmesriigis üldpilti, varjutades tõsiasja, et karja suuruse vähenemine liikmesriikides vastab endiselt maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise (HPK) 1. standardi kohasele püsirohumaat säilitamise 5 % vähendamise suhtarvule;
- F. arvestades, et delegeeritud määruses kulmineerub aastakümneid kestnud ebapiisava toetuse andmine ekstensiivsetele loomakasvatustevõtetele, mis muidu pakuvad märkimisväärset keskkonnakasut, ning määrus kujutab endast järjekordset sammu loomakasvatuse jätkuva industrialiseerimise suunas, mis katkestab seose mäletsejaliste ja karjamaade vahel, ning et see suundumus tuleks ümber pöörata; arvestades, et kuigi alates ÜPP 2003. aasta reformist on nende oluliste ökosüsteemide kaitsmise peamise viisina edendatud keskkonnanõuetele vastavust, sealhulgas karjamaade säilitamist, näitab see, et selliste toetavate vahendite nagu piimakvootide süsteemi või rohumaaga seotud pindalatoetuste tühistamine oli vale otsus;
- G. arvestades, et delegeeritud määrusega võetakse rohumaade suurema kasutamise asemel risk suurendada suhteliselt söödateravilja tootmist ja sojaubade importi, mis tähendab, et komisjon näib ühtäkki olevat valmis suurendama liidu praegust taimse valgu puudujääki ja sõltuvust impordist; arvestades, et kui soovime muutuda sõltumatumaks ja vastupidavamaks, liikudes ressursi- ja kliimasõbralikumate, kliimamuutusi leevendavate ja nendega kohanevate ekstensiivsete tootmissüsteemide suunas, peaksime säilitama oma karjamaad; arvestades, et mitmed tulusad ja tootlikud agroökoloogilised tavad näitavad, et komisjonil oleks mõttekam edendada näiteks rotatsioonilist karjatamist, mis võimaldab kasvatada vähem kariloomi ainult karjatamise teel, pikemat karjamaade taastumisaega, suurendada elurikkust ja sügavamaid juuri, parandada veeringlust ja süsiniku sidumist ning vähendada tootmiskulusid, vähendades sõltuvust imporditud sojasöödadest;
- H. arvestades, et kuigi rohumaade vähenemine linnastumise või metsastamise tõttu võib õigustada HPK 1. standardi kohendamist, tundub võrdlusaasta ajakohastamise võimalus

² <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/DDN-20230322-1>.

ebaproportsionaalselt ülemäärane; arvestades, et rohumaaade säilitamiseks põllumajandusettevõtte tasandil on vaja tagada teatav paindlikkus (kuid kavandatud ajakohastamine kaldub suurel määral soovitud paindlikkuse saavutamisest kõrvale), tagades samal ajal, et HPK 1. standardiga suudetakse saavutada selle peamine eesmärk, st põllumajandusliku otstarbe muutmise vastaste kaitsemeetmete võtmine süsinikuvaru säilitamiseks, nagu on osutatud strateegiakava määruse 2021/2115 III lisas;

- I. arvestades, et liikmesriigid, kes ei järgi 5 % vähendamise suhtarvu võrreldes 2018. aasta olukorraga, on kohustatud asendama üle selle künnise kaotatud karjamaad; arvestades, et võrdlusaasta muutmise lubamine delegeeritud määruses tooks kaasa moonutuse nende ja teiste liikmesriikide vahel, kes on kehtestanud sätted, et motiveerida põllumajandustootjaid karjamaad säilitama; arvestades, et hiljutise ÜPP reformi käigus pooldas parlament keskkonnanõuetele vastavust, kuna HPK nõuded kujutavad endast kõigile liikmesriikidele ühiseid reegleid, mille eesmärk on vältida võidujooksu madalaimate keskkonnanäesmärkide suunas; arvestades, et HPK kahtluse alla seadmine annaks märku ÜPP taasriigistamisest, mis võib viia subsidiaarsuse põhimõtte väärkasutamiseni;
- J. arvestades, et kuna põllumajandustootjad on jooksva aasta tootmisotsused juba teinud ja ÜPP deklaratsioonid tuleb peatselt esitada, põhjustaks keskkonnanõuetele vastavuse reeglite muutmine segadust ja tekitaks lisakoormust nii põllumajandustootjatele kui ka täitevasutustele; arvestades, et delegeeritud määrus ei mõjutaks enamikku põllumajandustootjaid, kes juba järgivad määruse (EL) 2021/2115 eesmärki; arvestades, et selle otsuse ilmselge kiireloomulisus näib tulenevat komisjoni äkilisest murest, kuna varem ei pööranud komisjon erilist tähelepanu kriitikale, mis puudutas vastuolu turule orienteerituse ja põllumajandustootjate keskkonnaalase ülemineku omaksvõtu vahel;
- K. arvestades, et põllumajandussektoril on keskne roll liidu kliimapoliitikas, mille eesmärk on saavutada 2050. aastaks süsinikuneutraalsus vastavalt Euroopa kliimamäärusele, ning et põllumajandusmaa peaks toimima CO₂ sidujana, et kompenseerida vältimatuid heitkoguseid, ning arvestades, et põllumajandussektori heitkogused on praegu suuremad kui selle seotav süsinik; arvestades, et delegeeritud määrus halvendaks seda olukorda, õhnestades liidu eesmärki siduda 2030. aastaks 310 miljonit CO₂ ekvivalenttonni;
- L. arvestades, et HPK 1. standardi mõjus on alates selle kehtestamisest 2000. aastate alguses olnud piiratud, kuna võrdlusaastat on 5 % vähendamise suhtarvu osas sageli ajakohastatud, mistõttu delegeeritud määrus avaldaks negatiivset mõju liidu kliimapoliitika ühele olulisele parameetrile; arvestades, et püsirohumaa muutmine põllumaaks toob kaasa süsiniku vabanemise 4–6 tonni CO₂ hektari kohta aastas 40 aasta jooksul;
- M. arvestades, et püsirohumaadel ja ekstensiivsel loomakasvatusel on oluline roll elurikkuse edendamisel ja rikkalike ökosüsteemide säilitamisel, ning arvestades, et nende püsikarjamaade kündmine avaldab lämmastiku eraldumise tõttu tohutult negatiivset mõju veekvaliteedile ning vähendab kaitset mullaerosiooni eest orgudes ja mäenõlvadel; arvestades, et delegeeritud määrus on seetõttu vastuolus looduse taastamise määruse ja mullaseire direktiivi eesmärkidega, mille üle praegu läbirääkimisi peetakse, ning süsinikku siduva põllumajanduse aluspõhimõtetega;

- N. arvestades, et põllumajandustootjate frustratsioon on viimastel nädalatel süvenenud, peamiselt põllumajandustoodete hindade järsu languse tõttu, kusjuures teraviljahinnad on viimase 18 kuu jooksul langenud poole võrra; arvestades, et tagasilangus ÜPP keskkonnasäästlikumaks muutmisel ei ole lahendus põllumajandustootjate sissetuleku tagamiseks ja nende põhjendatud majandusliku ebakindluse tunde leevendamiseks; arvestades, et kuigi Euroopa Komisjoni rohelise kokkuleppega kehtestati ambitsioonikas põllumajanduse ümberkujundamise tegevuskava, ei ole ei komisjon ega liikmesriigid eraldanud nende eesmärkide saavutamiseks piisavaid vahendeid; arvestades, et need eesmärgid tunduvad põllumajandustootjate jaoks üha kättesaamatud, eriti arvestades nende ebakindlat majanduslikku olukorda võrreldes nende paremini kaitstud kolleegidega, nagu Ameerika põllumajandustootjad; arvestades, et agroökoloogilistele tavadele ülemineku ühiskondlik heakskiit kohustab meid seadma kahtluse alla ÜPP turule orienteerituse;
1. esitab komisjoni delegeeritud määrusele (C(2024)01488) vastuväiteid;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile ning teatada talle, et komisjoni delegeeritud määrus (C(2024)01488) ei saa jõustuda;
 3. on seisukohal, et kuigi HPK 1. standardit käsitlevaid eeskirju on vaja parandada, on kõnealune delegeeritud õigusakt sisu ja metoodika osas ebaõnnestunud, eelkõige puuduvad mõjuhinnang ja täiendavad andmed;
 4. väidab, et komisjoni delegeeritud õigusakt näib olevat vastuolus asjaomase alusakti poliitilise suunitlusega, esitab nõrga põhjenduse, näib olevat ebaproportsionaalne, tekitab ELi põllumajandustootjate vahel rohkem moonutusi, õõnestab Euroopa kliimapoliitikat ega paku vastust tegelikele raskustele, millega ELi põllumajandustootjad silmitsi seisavad, eelkõige majanduslikule ebakindlusele;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.